

dělnická politika může být určována úředníky. M. D. zdůrazňuje proto rozdíl mezi organizací odborovou a politickou, jež nemůže být tak ukázněna a musí uznávat menšinová práva. Menšina má ve straně zůstat, pokud rozpory se netýkají zásadní otázky nebo jsou dočasné. Válka dala také nový význam hnutí gildovému; gildy musejí hrát charakteristickou úlohu v socialistickém průmyslovém státě.

Spisek Zahraniční politika anglické strany dělnické jest psán v době, kdy se strana chystala ujmouti se vlády. Jedná o aktuálních otázkách britské politiky a je vlastně vládním programem. Hlavním cílem dělnické strany by bylo nahradit militarism organizací zákona, míru a spravedlnosti. K tomu by bylo v první řadě třeba přátelství a kooperace Ameriky, a těch doufá M. D., že dělnická vláda dosáhne. Velká Británie je spoluzodpovědná za stav Evropy a nemůže po vítězství odejít a dopustit, ať se děje co se děje. Ohnisko styků s Evropou musí nalézt ve Společnosti národů. Nesmí se dát odstrašit od odpovědnosti vůči Německu. Stará cesta aliancí, zřízených tajnou diplomacií, vyvolá jen válku za válkou. Jest nutno budovat lepší pořádek trpělivým tvorbou rad a soudů, jež vytvoří klidnou a důvěřivou náladu provázející nutně každý plán na odzbrojení. Nesprávné jest mínění, že dělnická strana ztroskotá o otázku mezinárodního obchodu a financí. Bude se opírat o zásadu volného obchodu a věnuje všeobecný zřetel rozdělení produktů tropických. Bude nutno vrátit znehodnoceným cenám stálou hodnotu mezinárodní, rovnou domácí. Dělnická strana přeje nejvíc metodě mezinárodní půjčky se zárukou rovnováhy rozpočtové, ale nepůjčí ani půl penny na zbrojení. Třeba tyto půjčky nemohou být příliš veliké, mohou mít značné nepřímé účinky, bude-li jich vhodně použito. Bylo by proto vhodné, svolat zase na poradu mezinárodní finančníky.

Dělnická vláda by ruskou vládu uznala bez odkladu, neboť moudrost a zájem žádají, aby normální styky byly zahájeny, jakmile jest po revoluci. A odmítnouti obchodovati s Ruskem by bylo nákladným šílenstvím. To neznámá ovšem souhlas s ruskou vládou. Avšak nejhorší obranou proti bolševismu jest bojkot moskevské vlády. Jest nutno se vrátit k politice zdravého rozumu a jejím prvním důkazem jest politika vůči Rusku.

V celku můžeme říci, že uvedené překlady podávají nám dosti ucelený obraz názorů a politiky MacDonaldových i dělnické strany. Zajímavý by ovšem byl i překlad knihy »Socialismus po válce«, z níž byl uveřejněn výňatek. Jedno prozrazují tyto spisy: že MacDonald jest jeden z těch politiků, již na politiku pohlíží jako na vědu a důkladně se připravují na svůj úkol. Jest jisto, že dělnická strana mu jistě mnoho vděčí za své dosavadní poválečné úspěchy. Co se týče jeho názorů politických, proti těm by se u nás vyskytlo jistě mnoho námitek i z řad socialistů. Ale nám zde nenáleží je posuzovati. Nelze však upřít, že v daných anglických poměrech jeho názory a metody doposud měly úspěch.

J. B.

Revue polonaise de législation civile et criminelle I., 1922. Revue de législation criminelle. Varsovie 1923. — »Société Polonaise de législation criminelle«, současně polská skupina »Société Générale des Prisons à Paris« počala vydávati polsky a francouzsky revue zabývající se srovnávacím zákonodárstvím s kodifikačními problémy. Dosud vyšlé číslo obsahuje zajímavé referáty o postupu kodifikačních a unifikačních prací v Polsku, Československu, Rumunsku a Jugoslávii. Československo je zastoupeno článkem Milotovým o trestním zákonodárství let 1919—1922 a Kallabovým o hlavních zásadách československého trestního zákona (osnovy). Číslo přináší ještě zprávu o založení »Société de criminologie de Varsovie«, v příloze osnovu polského zákona o soudech mládeže (pracovaného za účasti Garçonovy) a přípravnou osnovu všeobecné části polského trestního zákona se zvláštním návrhem prof. Makovského. Jak patrné, je obsah revue pestrý a zajímavý a jest litovati, že finanční nesnáze nutí omezovati její rozsah a brání pravidelnému vydávání.

—ř.